

36766 - رەجەپ ئېيىدا ئۆمرە قىلىش توغرىسىدا

سوئال

رەجەپ ئېيىدا ئۆمرە قىلىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكى ۋە مەلۇم پەزىلىتى بولىدىغانلىقى توغرىسىدا ھەدىس بايان قىلىنغانمۇ؟، بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر.

بىرىنچى: بىزنىڭ بىلىشىمىزچە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن رەجەپ ئېيىدا ئۆمرە قىلىش ياكى ئۆمرە قىلىشقا رىغبەتلەندۈرگەنلىك توغرىسىدا سەھىھ ھەدىس بايان قىلىنمىغان. پەقەت رامزان ۋە ھەج ئايلىرىدا يەنى شەۋۋال، زۇلقەئدە ۋە زۇلقەئدە جە ئايلىرىدا ئۆمرە قىلىشنىڭ پەزىلىتى توغرىسىدا سەھىھ ھەدىسلەر بايان قىلىنغان. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ رەجەپ ئېيىدا ئۆمرە قىلغانلىقى توغرىسىدا سەھىھ ھەدىس بايان قىلىنمىغان. بەلكى بۇ توغرىدا سۆزلەنگەن ھەدىسنى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئىنكار قىلىپ: «**پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام رەجەپ ئېيىدا پەقەت ئۆمرە قىلىپ باقمىدى**»، دېگەن. [بۇخارى رىۋايىتى 1776-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 1255-ھەدىس].

ئىككىنچى: دىندا پەيدا بولغان بىدئەتنىڭ جۈملىسىدىن: بەزى كىشىلەرنىڭ رەجەپ ئېيىنى ئۆمرە قىلىشقا خاسلاشتۇرۇۋالدى. مۇسۇلمان ئۈچۈن شەرىئەت يولغا قويمىغان بىر ئىشنى مەلۇم زاماندا ئادا قىلىشقا خاس قىلىۋېلىش توغرا بولمايدۇ.

ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھنىڭ شاگىرتى ئىبنى ئەتتار رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ماگا مەككە ئەھلىنىڭ رەجەپ ئېيىدا كۆپ ئۆمرە قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا خەۋەر كەلدى، ئاللاھ تائالا ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى يۇقىرى قىلسۇن، ئەسلىدە بۇنداق قىلىشنىڭ ھېچ ئاساسى يوق، بەلكى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن بايان قىلىنغان سەھىھ ھەدىستە: «**رامزان ئېيىدا قىلغان ئۆمرە ھەجگە باراۋەر بولىدۇ**»، دېيىلگەن. رەجەپ ئېيىدا ئۆمرە قىلىشنىڭ ھېچ ئاساسى يوق".

شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم رەھىمەھۇللاھ ئۆزىنىڭ پەتۋالار مەجمۇئەسى 6-توم 131-بەتتە مۇنداق دەيدۇ: "رەجەپ ئېيىنىڭ بەزى كۈنلىرىنى ئۆمرە قىلىش ياكى بەزى مۇقەددەس ئورۇنلارنى زىيارەت قىلىشقا خاس قىلىۋېلىش بولسا ئاساسسىز بىر ئىشتۇر. ئىمام ئەبۇ شامە رەھىمەھۇللاھ ئۆزىنىڭ: "بىدئەت ۋە يېڭى پەيدا

بولغان ئىشلار" ناملىق ئەسىرىدە، شەرىئەت خاس قىلمىغان مەلۇم ۋاقتلارنى ئىبادەتكە خاس قىلىۋېلىش توغرا بولمايدۇ، چۈنكى مەزكۇر مەلۇم ۋاقتنىڭ باشقا ۋاقتلاردىن ھېچ پەرقى يوقتۇر. پەقەت شەرىئەت مەلۇم بىر ئىبادەتنى قىلىشقا خاسلاشتۇرغان ۋاقت بۇنىڭ سىرتىدا ياكى بارلىق ياخشى ئەمەللەر بۇ ۋاقتتا باشقا ۋاقتتا قىلىنغان ئەمەللەردىن پەزىلەتتە ئارتۇق بولىدۇ دەپ بېكىتىلگەن بولسا، ئۇ ۋاقتتا دۇرۇس بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆلىمالار رەجەپ ئېيىنى كۆپ ئۆمرە قىلىشقا خاسلاشتۇرۇۋېلىشنى ئىنكار قىلدى".

ئەگەر ئىنسان رەجەپ ئېيىدا ئۆمرە قىلىش باشقا ۋاقتتا ئۆمرە قىلغاندىن ئارتۇق بولىدۇ دېگەننى ئويلىماستىن، ئۇ كىشىنىڭ ئۆمرە قىلىدىغان ۋاقتى رەجەپ ئېيىغا توغرا كىلىپ قالغان بولسا، بۇنىڭ ھېچ زىيىنى يوقتۇر.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.